

26 листопада цього року Україна та світ вшанували пам'ять жертв Голодомору 1932—1933 років. Скорботні заходи проведено в усіх областях України, в деяких із них до заходів, ініційованих Громадським комітетом, долучилися представники місцевої влади. Сподіваємося, що незабаром громадські заходи в Києві також відбуватимуться з участю найвищого керівництва країни. Але вже сьогодні можна ствердити: українці всього світу незалежно від політичних чи ідеологічних вподобань, релігійної приналежності та місця проживання об'єдналися, аби віддати належну шану пам'яті мільйонам жертв Голодомору-геноциду. Таким чином ми підтвердили важливість національної пам'яті, яка не може залежати від мінливої політичної кон'юнктури.

До Національного меморіалу пам'яті жертв Голодоморів у Києві прийшли очільники традиційних українських Церков, активісти громадсько-політичних об'єднань, представники дипломатичних представництв та тисячі небайдужих киян. Засоби масової інформації напередодні присвятили чимало уваги тематиці Голодомору, висвітлюючи його перебіг та наслідки, інформуючи про заплановані відзначення. У День пам'яті окремі телеканали відмовилися від розважального мовлення, і їхня кількість цього разу була значно більшою, ніж минулого року. Можемо ствердити значний поступ у ставленні засобів масової інформації до висвітлення цієї трагедії та приурочених їй поминанням заходів.

24 листопада у Національному меморіалі пам'яті жертв Голодоморів відбувся Урок пам'яті для школярів. Подібні заходи були самостійно проведені в багатьох школах. Таким чином вчителі продовжили започатковане кілька років тому важливе починання.

Сьогодні з певністю можемо стверджувати: в Україні склалася тривка традиція вшанування пам'яті жертв Голодомору. Традиція, яка сприяє становленню українців як єдиної нації. Проте вона потребує нашої постійної підтримки, тож наша спільна робота повинна продовжуватися.

Завдяки старанням науковців злочин Голодомору отримав чітку юридичну оцінку як геноцид. Визнання цієї оцінки на міжнародному рівні лише розпочалося і має бути продовжене. Сьогодні встановлено імена організаторів злочину, у Національній книзі пам'яті відновлено імена майже мільйона його жертв. Але це лише частина загальнонаціонального мартирологу, тому мусимо продовжити повернення їх із забуття.

Наша пам'ять про Голодомор повинна мати чітке матеріальне втілення. Українська громадськість має продовжити впорядкування у містах і селах місць масових поховань та встановлення меморіальних знаків. Треба назавжди попроситися з пам'ятниками

радянських вождів, причетних до злочину.

У 2013 році — вісімдесяті роковини Голодомору. Питанням честі для українців в Україні і поза її межами та для української влади має стати завершення другої черги Меморіалу пам'яті жертв Голодоморів у Києві, спорудження тут запланованого музею.

Тому Громадський оргкомітет продовжуватиме свою діяльність задля гідного вшанування пам'яті жертв Голодомору-геноциду, зокрема 80-х роковин трагедії. Хоч ми не відповідаємо за минуле, але ми відповідальні за пам'ять про нього.

З'єднаймося у пам'яті, згуртуймося в дії в ім'я цієї пам'яті.